

සමීප බද්ධය හෙවත් හේත්තු බද්ධය

ගන්නාරුව, පේරාදෙණියේ උද්‍යාන ලබ්‍යවේදීන්ගේ සංවිධාන සංවිධාන ආයතනයේ
සහකාර කාර්මික අධ්‍යක්ෂ (ව්‍යාපෘති හා සංවිකල්ප)
එස්. ඩී. ආච්චන්ද්‍ර වීරිනි

හැඳින්වීම

පලතුරු පැළ පහසුවෙන් නිපදවීමට බිජු ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි නමුත් එම ක්‍රමයේ අවාසි බොහෝ ඇත.

- වඩික කාලය වැඩි නිසා බිජු වලින් ලැබෙන ගස් පිදීමට දින කාලයක් ගත වේ.
- පරාගනය සිදු වීමෙන් බිජු හට ගන්නා නිසා, මව් ගසේ ගුණාංග ඒ අයුරින්ම ආරක්ෂා ගස් වලටද පරවේනි වේ. බලාපොරොත්තු විය නොහැකිය.
- බිජු පිටුවීමෙන් ලැබෙන සමහර ගස් පිරිමි මල් පමණක් හට ගන්නා (පුමාංගී) ශාක විය හැකිය.
- බිජු පැළ විශාලව වැඩෙන නිසා බිම් ඒකකයක සිටුවිය හැකි ගස් ගණන සීමා වේ.
- ගස් උස්ව වැඩෙන නිසා අස්වැන්න රැස් කර ගැනීම අපහසු වේ.

මෙම හේතුන් නිසා පලතුරු පැළ බොහෝ සෙයින්ම අලිංගික ප්‍රජනන ක්‍රම මගින් නිපදවනු ලැබේ.

අලිංගික ප්‍රජනන ක්‍රම මගින් පැළ නිපදවීමේදී වායව අතු බැඳීම හා අංකුර බද්ධ ක්‍රම ජනප්‍රියව භාවිතා වේ. එහෙත් අංකුර බද්ධ ක්‍රම මගින් පැළ නිපදවීමේදී ග්‍රාහක පැළ නිපදවීමට වැඩි කාලයක්, ශ්‍රමයක්, වියදමක් හා ඉඩ කඩ වැය වේ. එමෙන්ම සමහර පලතුරු පැළ වග් බද්ධ කිරීම අවුරුද්දේ කිසියම් කාලයකට සීමා වේ. සමීප බද්ධය නොහොත් හේත්තු බද්ධය මගින් මෙම අපහසුකම් සියල්ලම සැහෙන දුරට මග හරවා ගත හැකි අතර ඒ සඳහා විශේෂ ශිල්පීය දොහයක් හෝ අත හුරුවක් අවශ්‍ය නොවේ. වෙනත් බද්ධ ක්‍රම මෙන් නොව, මෙම ක්‍රමය අනුගමනය කිරීමෙන් සති 12 ක් වැනි පුළු

කාලයකදී හොඳින් වැඩුණ බදුන් ගත කළ බද්ධ පැළයක් නිපදවා ගැනීමට හැකි වේ. දැනට අත්හදා බලා ඇති අන්දමට රඹුවන්, අඹ, කාමරංගා සහ දුරියන් පැළ නිපදවීම සඳහා මෙය ඉතා සාර්ථක ක්‍රමයක් බව වැටහී ඇත. එමෙන්ම මෙය තායිලන්තයේ ඉතා ජනප්‍රිය වූ බෙහෙවින් උපයෝගී කර ගන්නා බද්ධ ක්‍රමයකි.

ග්‍රාහක බිජු පැළ

මේ සඳහා ගස් යට නිදැල්ලේ වැඩෙන පැළ ලබා ගැනීම ලාභදායී ක්‍රමයකි. එවැනි පැළ සපයා ගත නොහැකි නම් පමණක් ග්‍රාහක බිජු පැළ, කවානක වගා කළ හැකිය. පැන්සල් කඳක ප්‍රමාණයේ සිට කොහු මීට ප්‍රමාණය දක්වා වට රවුම 1" - 4" ක් (සෙ.මී. 2 1/2 සිට 7 1/2 ක්) පමණ වැඩුණ බිජු පැළ බද්ධ කිරීම සඳහා සුදුසු ග්‍රාහක ලෙස යොදා ගත හැකිය.

බිජු පැළ වලට (ග්‍රාහක) බද්ධ කිරීම සඳහා රිකිලි (අනුජ) තෝරා ගැනීම

අඩු වයසින් පිදීම, වැඩි අස්වැන්න, මිහිරිබව ගෙඩි වල හැඩය, පැහැය හා ප්‍රමාණය, රෝග හා කෘමි හානි වලට ඔරොත්තු දීම ආදී ගුණාංග සහිත මව් ගස් වලින් බද්ධ කිරීම සඳහා අවශ්‍ය රිකිලි (අනුජ) තෝරා ගත යුතු වේ. ග්‍රාහක බිජු පැළයේ මහතට බොහෝ සෙයින්ම සමාන වූ සෘජුව වැඩෙන හෝ මඳක් ඇල වූ අතු මව් ගසෙන් තෝරා ගන්න. මෙම කොටස අතු බෙදීමකින් තොර විය යුතුය.

ග්‍රාහක බිජු පැළ බද්ධ කිරීම සඳහා සුදානම් කිරීම

පෙර සඳහන් කළ පරිදි අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට වැඩිනූ බිජු පැළ උදුරා ගන්න. පැළ පාදයෙන් අඟල් 7 ක් (සෙ.මී. 18) පමණ ඉහළින් කඳ කොටස කපා ඉවත් කරන්න. ඉතිරි කඳ කොටසෙහි

පත්‍ර මුද්‍රණයේ වේගය වැඩි කිරීම, ඒවාද ඉවත් කරන්න. මූල මණ්ඩලයට ඇළි ඇති පස් ප්‍රවේශයෙන් ගසා දමා ඉවත් කරන්න. ජල බඳුනක ඔබා හෝ ගලා යන ජලයෙන් සෝදා මූල මණ්ඩලය වඩාත් පිරිසිදු කර ගන්න. මූල මණ්ඩලය දිගින් අඟල් 3-4 ක් (සෙ.මී. 7 1/2 - 10ක්) හා පළලින් අඟල් 2 1/2 - 3 ක් (සෙ.මී. 6 1/2 - 7 1/2) පමණ ඉතිරි වන සේ කප්පාදු කරන්න. කඳ හා මූල් නොතැලෙන සේ කප්පාදු කිරීමට ප්‍රවේශවී විය යුතුය. එලෙසට කළ යුත්තේ මූල මණ්ඩලය, මූල වටිනා උත්තේජනය කරන භෝමෝන ද්‍රාවණයක ගිල්වා තැබීමයි.

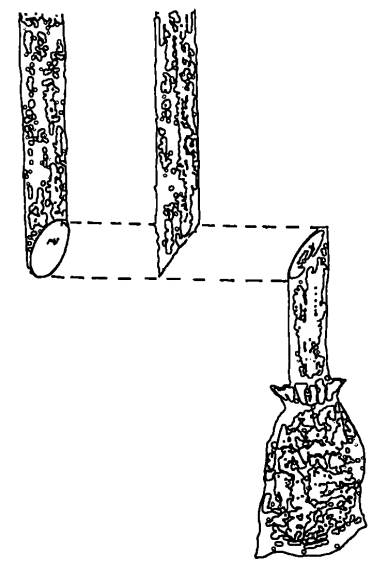
භෝමෝන ද්‍රාවණය සකස් කර ගැනීම හා ප්‍රතිකාර ක්‍රමය

මූල වටිනා උත්තේජනය කරන භෝමෝන වර්ගයක් ලෙස 'ඇටොනික්' සාර්ථක ලෙස අත්හදා බලා ඇත. මේ සඳහා 'ඇටොනික්' මි.ලී. 1 ක් වතුර ලීටර් 2 ක මිශ්‍ර කර ගත් ද්‍රාවණය භාවිතා කළ හැකිය. මෙම ද්‍රාවණය තුළ මූල මණ්ඩලය මිනිත්තු 20-30 ක් අතර කාලයක් ගිල්වා තැබිය යුතු අතර, මෙසේ සාදා ගත් මිශ්‍රණය පැල 100ක් පමණ ප්‍රතිකාර කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් වේ.

ප්‍රතිකාර කරන ලද ග්‍රාහක බීජ පැළ බඳුන් ගත කිරීම

මේ සඳහා හේට් 300 සේ අඟල් 4 ක් පළල අඟල් 6 ක් දිගැති එක් පැත්තක් සිල් කරන ලද විනිවිද පෙනෙන පොලිතින් මඵ භාවිතා කළ හැකිය. බඳුන් ගත කිරීමේ මාධ්‍යය ලෙස පරණ වූ කොහු බත් පමණක් භාවිතා කරනු ලැබේ. කොහුබත් ගුලියක් මිටින් ගෙන සාමාන්‍ය තරමින් මිරිකන විට, ජලය වැස්සෙන කරමට තෙතමනය කොහු බත් වල තිබිය යුතුය. එසේ විය යුත්තේ බද්ධ කළ පැළය මව් ගසේ රිකිල්ලෙන් කපා ඉවත් කර නැවත එය ස්ථිරව බඳුන් ගත කරන තුරු ජලය නොසපයන බැවිනි.

සකස් කර ගත් බැග් තුළට ඉහත කී පරිදි සපයා ගත් කොහු බත් දමා, ඉතා හොඳින් තදකර, අඟලක් පමණ උසට පුරවන්න. භෝමෝන ප්‍රතිකාර කරන ලද ග්‍රාහක පැළයේ මූල මණ්ඩලය බැගයට ඇතුළුකොට කොහුබත් දමා ඉතා හොඳින් හිරවන සේ තද කරන්න. මෙම කටයුත්ත අවසන් කළ විට, පැළ පාදයට ඉහළින් බැගය තුළ කොහුබත් රහිත කොටසක් ඉතිරිව තිබෙනු දක්නට ලැබේ. මෙම කොටස බෝතල් කරක් ලෙස සිටින සේ කොහුබත් තද කොට පොලිතින් පටියකින් මනාව ගැට ගසන්න. මෙලෙස සකස් කර ගත් ග්‍රාහක පැළය බද්ධ කිරීම සඳහා තෝරා ගත් මව් ගසේ රිකිල්ල වෙත ගෙන යාමට දැන් සුදානම්ය.

ග්‍රාහක බීජ පැළය බඳුන්ගත කිරීම හා කැපුම් යෙදීම

බද්ධ කිරීම

ග්‍රාහක බීජ පැළයේ මහතට බොහෝ සෙයින්ම සමාන වනසේ තෝරා ගත් අනුජ රිකිල්ලේ අඩක් මේරූ ප්‍රදේශයක්, මේරූ ප්‍රදේශයක් අතර කොළ හැලී ගිය කොටසෙන් ග්‍රාහක බීජ පැළය කඳට මනාව හේත්තු කළ හැකි ස්ථානයක් තෝරා ගන්න. එම ස්ථානයේ යටි පැත්තේ අඟල් 2 ක් (සෙ.මී. 5) පමණ දිගට කාප්පිය කොටස ඉවත් වන සේ කැපුමක් යොදන්න. එමෙන්ම ග්‍රාහක පැළයේ පාදයට අඟල් 4 ක් (සෙ.මී. 10) පමණ උසින් අඟල් 2 (සෙ.මී. 5)ක් පමණ දිගට දිවක හැඩයට කැපුමක් යොදන්න. මෙම කැපුම් දෙක හොඳින් හේත්තු වන සේ පොලිතින් පටියකින් වෙලා ගැට ගසන්න. කැපුමට කැපුම මැනවින් හේත්තුවන සේ කපාගතයුතුය. බද්ධ කරන අවස්ථාවේදී අනුජයේ සහ ග්‍රාහකයේ පොතු එකට එක පැස්සෙන සේ තැන්පත් කළ යුතුය. ග්‍රාහක පැළය දරා සිටිනු පිණිස මූල මණ්ඩලය සහිත පොලිතින් බඳුන ග්‍රාහකය සහිත රිකිල්ලට ලංකර කම්බි හෝ ලනු කැබෙල්ලකින් ගැට ගසන්න. එකම මව් ගසක රිකිල්ලට බොහෝ පැළ සංඛ්‍යාවක් බද්ධ කිරීමේදී, බද්ධ කළ දිනය දැන ගැනීමට පහසුවන පරිදි එක් එක් පැළය බද්ධ කරන ලද දිනය සඳහන් කරන ලද ලේබලයක් එල්ලන්න.

පශ්චාත් බද්ධ කටයුතු

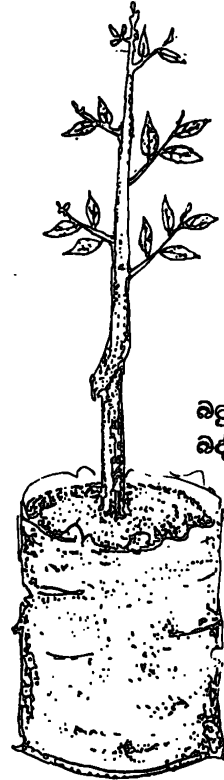
බද්ධ කිරීමෙන් පසුව ග්‍රාහක පැළයේ මූල මණ්ඩලය එය බදුන් ගත කර ඇති පොලිතිනය තුළින් පරික්ෂා කර බැලීමේදී සුදු පාට කිරි මුල් නිරීක්ෂණය කළ හැකි වේ. කිරි මුල් නිරීක්ෂණය කොට සති

බද්ධ කිරීම

වැලි, මතුපිට පස්, කොහු බත් හා හොදින් දිරාපත් වූ කුඩු කළ ගොම අනුපිළිවෙලින් 1:1:1:2: අනුපාතයට මිශ්‍ර කර බදුන් කිරීමේ මිශ්‍රණය සාදා ගත හැකිය.

පොලිතින් බදුන පතුලේ අඟල් 2 ක් පමණ ඝනකමට ඉහත මිශ්‍රණය පුරවා තද කර ගන්න. මව්

බදුන් ගතකළ බද්ධ පැළයක්

2 කට පසුව අනුප් රිකිල්ලේ බද්ධ සන්ධියෙන් අඟල් 2 (සෙ.මී. 5) පමණ පහළින් පොත්ත සමග මහතින් අධික් පමණ වන සේ කැපුමක් යොදන්න. මෙම කැපුම යෙදූ පසු අනුප් රිකිල්ලේ පත්‍ර මැලවී යා නම් ඒ අනුව බද්ධය හරියාකාරව සිදුවී නැති බව නිගමනය කළ හැකිය. මෙලෙස යොදන පළමු කැපුමෙන් පසු බද්ධ කරන ලද ස්ථානයේ සන්ධිවිම වේගවත් වේ. රිකිල්ල කපා ඉවත් කිරීම ද පහසු වේ. බද්ධය සාර්ථක නම් තවත් සති 2 කින් පසු පළමු කැපුම යෙදූ ස්ථානයට වීරුද්ධ පැත්තෙන් දෙවන කැපුම යොදා සතියකින් පසු සම්පූර්ණයෙන් කපා අනුපය මව් ගසෙන් වෙන් කර බද්ධ පැළය මව් ගසින් බිමට ගන්න.

බද්ධ පැළය බදුන් ගත කිරීම

බද්ධ පැළය බදුන් ගත කිරීම සඳහා ගෙඹර 300 යේ අඟල් 6 ක් (සෙ.මී. 15) ක් පළල අඟල් 12 ක් (සෙ.මී. 30) දිග එක් පැත්තක් සිල් කරන ලද පොලිතින් මච භාවිතා කළ හැකිය.

ගසෙන් බිමට ගත් බද්ධ පැළයේ පොලිතින් බදුන ඉවත් කර මූල මණ්ඩලයට ඇලී ඇති කොහු බත් බෝලය ද සමග මූල මණ්ඩලය බදුන තුළ තැන්පත් කර එහි උඩ කෙලවරේ සිට අඟල් 3/4 ක (සෙ.මී. 2 ක්) පමණ කොටසක් හැර ඉතිරිය බදුන් කිරීමේ මිශ්‍රණයෙන් පුරවා හොදින් තද කර ගන්න. පැළවලට සපයන වැඩි ජලය බැස යෑම සඳහා මෙම පොලිතින් බදුන් වල යටි පැත්තේ සිදුරු කීපයක් සැකසිය යුතුය. මෙලෙස බදුන් කරන ලද පැළ සුදුසු ස්ථානයක අසුරා අවශ්‍ය පරිදි ජලය සපයන්න. මෙලෙසින් බදුන් ගත කළ බද්ධ පැළ තවත් මසකට පසුව ස්ඵරව භූමියේ සිටුවීම සඳහා යොදා ගත හැකිය.

(මෙම ලිපිය සකස් කිරීමට පරික්ෂාක තොරතුරු සපයා දුන් උද්‍යාන විද්‍යා පර්යේෂණ නිලධාරීන් ඉන්ද්‍රානි මැදගොඩ මහත්මියට කතෘගේ ස්තූතිය පිරිනැමේ.)